

990721-1

Heidegger otvírá § 44 své knihy „Sein und Zeit“ (s. 212 pův. vyd.) konstatováním, že „filosofie odedávna spojovala pravdu s bytím“. V rukou psané poznámce do textu vytištěné knihy si poznamenal: „FYSIS již v sobě samé ALÉTHEIA, neboť KRYPTESTHAI FILEI. „ Ale mám za to, že takto naznačená interpretace není korektní. Říká-li Hérakleitos, že FYSIS se ráda skrývá, nevyplývá z toho, že je eo ipso neskrytá, neboť to by jinak předpokládalo, že by se sice ráda skrývala, ale že to je pro ni vlastně něco nedosažitelného, protože je neskrytá. Naopak, pokud vskutku platí, že se ráda skrývá, znamená to, že opravdu skrytá je, přinejmenším převážně, a že jenom někdy se tu a tam ukáže v nezakrytosti. Musíme se také tázat, komu nebo čemu se FYSIS ráda skrývá, a také, jak to skrývání vypadá. Heidegger sám na jiných místech pracuje se skutečností, že slovo FYSIS úzce souvisí s FYEIN a FYESTHAI, a i tu se odvolává na Hérakleita, u něhož jsou FYSIS i THANATOS chápány v nejužší souvislosti. Ostatně i Aristotelés, o něhož se Heidegger hned v dalším opírá, rozumí FYSICE jakožto teoretické vědě (a tedy jedné ze tří disciplín „první filosofie“), která se jako jediná mezi nimi zabývá jak tím, co je mnohé, tak tím, co je v pohybu, tedy co se proměňuje. Zdá se, že zdůvodněněji můžeme Hérakleitova slova interpretovat – ve shodě se Sofoklem (kterého jindy Heidegger také užívá jako opory) tak, že ono FYESTHAI, bez něhož nelze o FYSIS jakékoli skutečnosti (jakéhokoli jsoucna) mluvit, spočívá právě v tom, že ze skrytosti nechává nezměrný čas povstávat do zřejmosti (Sofoklés dokonce říká: rodí) to, co až do té chvíle bylo skryto, tj. nechává je vyjevit, aby pak to, co se vyjevilo, nechal opět upadnout do skrytosti (resp. aby je sám skryl). Je to tedy právě sama FYSIS, která nechává vše, co se vyjevilo, znovu zasout do skrytosti. A je to naopak LOGOS, který je jediný s to, ony útržkovité zjevnosti poskládat ve správném pořadí k sobě a sjednotit je tak, aby se staly navzdory skrývajícimu času nahlédnutelnými jako celek, jak jev v čase.

(Písek, 990721-1.)